

Гурт «Шалом»: «Хто сказав, що музика в церкві повинна бути тільки класична?»

Десятого лютого виповнилося 5 років від утворення християнського вокального колективу «Шалом». Про його творчий шлях і про своє бачення музичного служіння в церкві розповідає керівник гурту Олександр Лупулишен.

–. Ідея створити гурт не нова – я багато років підряд працював з гуртом “Маранафа” – колись відомий на весь Євро-Азійський дивізіон Церкви адвентистів сьомого дня. Записали тоді альбом на моїй ще досить молодій студії. Художнім керівником гурту була Віра Мала – солістка та талановитий хормейстер! Ми тоді дуже багато їздили, були кілька разів у Заокському на молодіжних конгресах, у Білорусі та Молдові. Потім гурт розпався – молоді люди поодружувались, а Віра Мала, що керувала гуртом, вийшла заміж і виїхала з країни.

Потреба в служінні подібного гурту була – це і благодійні концерти, і місіонерська діяльність, та навіть оформлення християнських весіль! Моя дружина багато років до того, як прийти до церкви, співала по весіллях. Тому і створення гурту було логічним продовженням та відповіддю на потреби в самій церкві. Ми назвали гурт “Шалом” – що в перекладі означає “мир вам!”.

– Як вдалося зараз Вам зібрати такий великий колектив?

– Зараз нас вісім осіб, в нас трохи помінявся склад, відколи ми знімали кліп на пісню “Глас Христа” . Нажаль, не всі учасники першого складу є з нами до сьогодні, дехто за сімейними обставинами залишив гурт, дехто поїхав на заробітки, але Бог завжди посилає посвячених людей, готових жертвувати часом на репетиції чи навіть порою і коштами на служіння!

– У всіх є якась музична освіта? Бо щоб стільки людей співало так дуже синхронно, то треба пройти школу якусь.

– У багатьох справді є освіта, музична школа чи училище. Всі мають чудові вокальні дані та музичний слух, ми їх вважаємо талановитими співаками. Ми дуже старанно вивчаємо партії.

– А репертуар як підбирається? Беруться якісь відомі пісні чи хтось авторські пише спеціально для цього колективу?

– Ні, авторських в нас поки що в колективі немає. Це в основному перекладені пісні бразильських адвентистських гуртів. Моя дружина пише тексти, перекладає, робить таку роботу.

Деякі пісні є перекладом з англійської. На Заході краще справи з музичним служінням, хочеться, щоб рівень цього дуже важливого служіння зростав і в нас! Наприклад платформою для такого зростання можуть стати фестивалі, організовані самими ж музикантами при підтримці місцевих конференцій. В Західній конференції багато років існує подібний фестиваль, котрий полюбили багато музикантів і за межами конференції! Ми з задоволенням їздимо туди з 2013 року, допомагаємо і апаратурою, а дружина Леся в журі.

– Є музиканти в церкві, в тому числі з академічною освітою, які співають або грають з експресією, а є люди консервативні, які кажуть, що все повинно бути повільним, спокійним, без всілякої експресії. І є ще інша категорія – це молодь, яка хоче харизматичної музики, а за неї молодих людей критикують.

– Це проблема наших ортодоксальних православних територій. Ми слов'яни і ми всі вихідці з православ'я в минулому, нехай не ми, але наші батьки або діди і це вже в крові таке ставлення, що церква – це обов'язково храм. Але хіба у нас храм? У нас дім молитви, а храм є на небесах. Люди звикли, що православний храм – це таке благоговіння, на людину зверху дивляться святі, хор так монотонно співає, у підсвідомості наших людей це і є святість. Насправді, святість наповнена і радістю, вона

наповнена і експресією. Якщо почитати псалми Давида, вони не є якимись нудними і монотонними. Справді це є язичництво, коли ми хочемо Бога зробити таким стареньким дідусем, який може слухати тільки повільну, нудну й монотонну музику. А насправді канонічної музики немає, канонічна музика є тільки в ортодоксальних церквах, які протягом століть були державними. Звичайно, має бути певна межа, коли музика перестає бути духовною. В якому сенсі? В нас є текст, який несе звістку, і аранжування не повинно затуляти цей текст, щоб ми думали про ці істини, які виконуються в тексті пісні. В харизматичній музиці текст практично відсутній – чотири рядки і все повторюється, там немає якоїсь звістки, там завдання ввести публіку в транс і все, вплинути лише на почуття, обминувши розум. Такого не повинно бути в нашій церкві, бо ми все ж таки проповідуємо істину, а пісня іноді може глибше торкнутися людини, аніж проповідь. Якщо пісня не буде другою проповіддю, то така пісня не має ніякої цінності в духовному сенсі. В художньому може й так, але в духовному – ні. Тому усе повинно бути в гармонії – і текст, і аранжування, і виконання, і навіть образ людини, яка співає, повинен відповідати. Я не можу сказати, що я такий консервативний – в мене музика із барабанами, і експресивна в нас є, і сучасна музика, і я не вірю в те, що Бог слухає тільки класику. Тому що коли Давид писав псалми, класики не було, класична музика сформувалася у XIII–XVI століттях, а це часи Середньовіччя, коли спалювали єретиків на вогнищах. Ми всі це прекрасно розуміємо, що в церквах дуже багато таких католицьких творів, які католицька церква проплачувала композиторам-геніям, вони досить часто не повинні були б звучати в наших церквах. Один диригент прийшов зі світу і вважає, що класика – це Божественна музика і ніхто не може його переконати в іншому. Мені він каже, що я естраду граю, не таку високу музику, як класика. Одного разу ми сперечалися, що адвентистський хор не може виконувати *Lacrimosa* (Реквієм) на музику Моцарта, частина секвенції *Dies Irae* в римо-католицькій заупокійній мессі – під цю музику відспівують покійників. Хіба такий твір може звучати в нашій церкві?! Він мені відповів: але ж яка це музика! Звичайно,

якщо католицька церква продавала індульгенції за золото, то вона могла заплатити тим золотом Моцарту і він мусив роботу якісно зробити, це дійсно епічний твір, безсмертна класика, але наша церква не повинна мати нічого спільного з культом мертвих.

По суті це гарні твори і слухати їх як художній твір – це справді приємно і я не маю нічого проти, але, на мою думку, ми не можемо нічого з цього у своїй церкві використовувати. Це, як написано, «чужий вогонь», ми заносимо до своєї церкви те, що взагалі там не повинно бути.

– Я читав, що Мартін Лютер теж брав «чужий вогонь», музику з кабаків, або просто світські пісні і переписував слова наново. І під ту ж музику потім звучала і розповсюджувалась євангельська звістка, і це вже був не «чужий вогонь», а «контекстуалізований».

– Так, я розумію. По-перше, не було в лютеранській церкві того часу своїх композиторів і можливостей, щоб вони могли щось таке зробити.

Лютер казав: «Ми не залишимо дияволу жодної мелодії» – наскільки це правильна думка, я теж не можу стверджувати до сих пір. Це як зараз взяти пісню гурту «Ласковий май» і переписати на неї християнські слова – це те ж саме, правда? Чи «Я люблю тебе до слез» зробити у церкві під ту саму музику, ту саму фонограму, тільки текст переписати адвентистський. Уявіть, як в такому контексті звучала би ця пісня. Якщо в нас сьогодні є можливість і є люди, які можуть написати авторські твори, то в нас немає такої потреби – брати якісь пісні та їх охрещувати.

– Я помітив, що твори Вашого колективу, які я знайшов на ютубі, звучать в сучасному ключі, як естрадна пісня або християнська естрада, хоча деякі люди кажуть, що не може існувати християнської естради, що це нонсенс.

– Чому ж не може? А хто сказав, що музика в церкві повинна

бути тільки класична? Я в це не вірю.

Музика повинна відповідати текстові, має бути контекст, наповнений абсолютною гармонією: це і музика, і текст, і виконання, і аранжування – все повинно бути налаштоване на те, щоб людина слухала і сприймала ту звістку, істину, про яку йдеться в цій пісні. Я намагаюсь, щоб в наших творах першочерговою була саме звістка, щоб були і слова змістовні, і чітке виконання.

– А фонограми хто робить – ви берете готові чи хтось спеціально пише?

– Фонограми я беру готові в основному, які є з бразильських адвентистських колективів, які викладають свої фонограми, і досить непогано вони це роблять. Навіть іноді вони дають свої партії, інколи я їх розписую. Моя дружина пише тексти, я записую – в нас своя домашня студія звукозапису, ми під неї виділили окрему кімнату в квартирі. Все є – обладнання, професійний мікрофон.

У нашому репертуарі вже більше 15 творів, зараз ми готуємо акапельну пісню взагалі без супроводу.

Ми виступаємо там, де нас запрошують. Буває, що в якомусь селі нас просять зробити благодійний концерт. Ми не з тих колективів, які туди ніколи не поїдуть, навпаки, Бог дає можливість виступати і ми виступаємо. На фестивалі кілька разів були, в Полтаві були, в Хмельницькому, у Львові, ми знімалися на телеканалі «Надія». Альбомів та дисків в нас ще немає, але можемо записати, в нас є така можливість.

– У вас же були благодійні концерти, коли гроші комусь збирали на лікування?

– Я б сказав, що в нас більшість таких проектів була, саме благодійних. Так, 16 лютого був благодійний концерт у Чернівцях.

– Є якісь результати такої благодійності, що комусь допомогли, людинавилікувалась завдяки цій допомозі?

– Є, хлопчик Василько з смт Кельменці, він хворів на лейкемію – на сьогодні він повністювилікувався, дякуючи Богові та небайдужим людям, котрі допомогли у зборі коштів на його лікування. В середині лютого ми збирали кошти на реабілітацію дівчини, хворої на ДПЦ – зібрали 1000 доларів! Є плани у березні відвідати чоловічу колонію з концертом, ми завжди просимо у Бога можливості послужити, бути десь корисними в місіонерській роботі – моліться про нас і ви!

Бесіду вів Гнат Меренков